

MACTE · INVEST

Fondai

Bendra informacija

Fondai yra įvairaus pagrindinio turto kolektyvinio investavimo fondai. Paprastai fondai neturi galiojimo termino, juose yra daug investuotojų, o juos valdo valdymo įmonė. Investavimas į fondus leidžia investuotojams naudotis visomis turto klasėmis, o ne investuoti tik į vieną ar kelias finansines priemones.

Fondo pagrindinis akcentas gali būti indeksas, sektorius, konkrečios obligacijos ar akcijos, tam tikras pasaulio regionas ir kt. Fondai paima kapitalą, priklausantį suinteresuotų investuotojų sąrašui, ir naudoja jį siekiant investuoti į iš anksto nustatytą turto klasę.

Rūšys

Fondai gali būti skirstomi į kategorijas pagal žemiau pateiktą klasifikaciją:

- **UCITS** (Kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų) fondai reguliuojami Europos Sąjungos lygmeniu. Šiuos fondus griežtai reglamentuoja Direktyva 2014/91/ES. UCITS fondų pagrindinis turtas gali būti tiesioginės investicijos, tokios kaip akcijos ir obligacijos. UCITS fondai yra ribojami skolinimosi (10% GTV) ir svarto (negali viršyti fondo GTV) požiūriu. UCITS fondai priskiriami prie nesudėtingų priemonių.
- **Ne UCITS** fondai yra visi kiti fondai, kurių nereglamentuoja Direktyva 2014/91/ES. Ne UCITS fondai paprasčiau reglamentuojami, nėra jokių skolinimosi ir svarto apribojimų. Ne UCITS fondai gali būti sutelkti į išvestines finansines priemones ir kitas su rinkos indeksais susietas priemones. Dėl ne tokio griežto reglamentavimo ir galimai sudėtingesnės struktūros ne UCITS fondai priskiriami sudėtingoms priemonėms. Ne UCITS fondų pavyzdžiai apima rizikos draudimo fondus, privataus kapitalo ir rizikos kapitalo fondus, nekilnojamojo turto fondus bei apsaugos nuo kainų svyravimų fondus.
- **Biržoje prekiaujami fondai (ETF)** yra investiciniai fondai, kuriais prekiaujama vertybinių popierių biržose. ETF taip pat gali būti klasifikuojami kaip nesudėtingos finansinės priemonės (visi ETF, kurie atitinka UCITS fondus) ir sudėtingos priemonės (visi ne UCITS ETF, svartą naudojančios ETF, taip pat ETC (biržoje prekiaujamos prekės) ir ETN (biržoje prekiaujami vekseliai)). Svertiniai ETF naudoja išvestines finansines priemones ir skolas, kad padidintų pagrindinio turto vertės pokyčius. Atvirkštinė ETF vertė juda kita kryptimi nei pagrindinio turto vertė.

Vertė

Fondo vertė yra glaudžiai susijusi su jo pagrindinio turto verte ir yra vertinama pagal fondo vieneto grynąją turto vertę (GTV). Fondo GTV apskaičiuojama periodiškai – paprastai kasdien, tačiau ne UCITS fondų lėšos gali būti skaičiuojamos net kas mėnesį. GTV atspindi pagrindinio turto fondo vertę ir nustato kainą, už kurią fondo vienetai gali būti išleidžiami ar išperkami.

Grynoji turto vertė negali būti kaina, už kurią galima įsigyti ar parduoti fondo vienetus. Jei fondo vieneto kaina pakito nuo jo GTV, manoma, kad fondas prekiauja už priemoną (jei fondo kaina yra didesnė už jo GTV) arba su nuolaida (jei fondo kaina yra mažesnė nei jo GTV).

Investuojant į fondus reikėtų atsižvelgti į papildomus mokesčius, palyginti su kitomis finansinėmis priemonėmis. Dauguma fondų už fondo valdymą ima valdymo mokestį. Perkant ar parduodant fondus, kurie nėra biržoje prekiaujami fondai, dažnai imami pardavimo ir išpirkimo mokesčiai. Kartais, norint atbaidyti investuotojus nuo

trumpalaikės prekybos, nustatomi trumpalaikės prekybos mokesčiai. Prekybos ETF mokesčiai paprastai įtraukiami į skirtumą tarp pirkimo ir pardavimo kainų. Išlaidų santykis yra gerai žinoma priemonė, skirta įvertinti bendrą fondų mokesčių našumą.

Tikslinė rinka

- Klientų tipas: fondais gali prekiauti neprofesionalūs klientai (jei tai sudėtingos struktūros fondas – taikomas tinkamumo testas), profesionalūs klientai ir reikalavimus atitinkančios sandorio šalys;
- Kliento patirtis ir žinios: nesudėtingais fondais gali prekiauti žemą žinių ir ankstesnės patirties lygį turintys klientai. Sudėtingais fondais gali prekiauti klientai, turintys pažangų žinių lygį;
- Klientų finansinė padėtis ir nuostolių patyrimo galimybė: galimybė patirti iki 100% nuostolių.
- Kliento tolerancija rizikai: Žema ir vidutinė rizikos tolerancija nesudėtingų fondų atžvilgiu, vidutinė ir didelė rizikos tolerancija sudėtingų fondų atžvilgiu.
- Kliento tikslai ir poreikiai:
 - Investicijų laikotarpis: trumpas, vidutinis ir ilgas laikotarpis.
 - Investavimo tikslas: kapitalo apsauga ir jo vertės didinimas, būsimų pajamų srautas nesudėtingiems fondams ir spekuliacija sudėtingiems fondams.
 - Likvidumas: norintys išlaikyti investiciją ilgesnį laiką, esant galimybei anksčiau nutraukti investicijas su galimais nuostoliais.
- Platinimo strategija: tik vykdymas.

Rizika

Investavimas į fondus yra susijęs su daugeliu rizikos rūšių. Toliau pateikiamas rizikos, susijusios su investavimu į fondus, rūšių sąrašas gali būti neišsamus ir gali skirtis priklausomai nuo fondų ypatybių ir klasifikacijos.

- **Kapitalo rizika** – tai rizika, kad investuotojas praras visas ar dalį investuotų lėšų. Ši rizika yra tiesiogiai susijusi su konkrečios finansinės priemonės rinkos ypatumais (likvidumas, pasiūlos ir paklausos santykis ir kt.). Ši rizika nėra tiesiogiai susijusi su emitentu (žr. kredito riziką), ji labiau susijusi su investavimo aplinkybėmis;
- **Kainų skirtumo rizika** – tai rizika, kad bus skirtumas tarp pirkimo ir pardavimo kainų, dėl to finansinė priemonė gali būti parduodama už mažesnę kainą (arba perkama už didesnę) ir tai sumažins potencialią investicijų grąžą;
- **Rinkos rizika** – tai rizika, susijusi su bendrais veiksniais, darančiais įtaką visai finansinių priemonių rinkai, tokiais kaip šalies ekonominė padėtis, nacionalinių valiutų kursų nestabilumas, pagrindinių palūkanų normų pokyčiai ir kt.;
- **Infliacijos rizika**, taip pat žinoma kaip perkamosios galios rizika, yra rizika, kad infliacija sumažins realią iš investicijų gaunamų pinigų srautų vertę. Infliacijos rizika ypač svarbi fondams, investuojantiems į fiksuotų pajamų vertybinius popierius;
- **Likvidumo rizika** – tai rizika, kad investuotų lėšų nepavyks atsiimti norimu laiku, pavyzdžiui, dėl to, kad tuo metu nebus norinčiųjų pirkti fondo akcijas, todėl gali prireikti sumažinti finansinės priemonės kainą.
- **Valiutos rizika** – tai rizika, kad nepalankus valiutos kursas gali sumažinti bendrą investicijų grąžą investuojant į užsienio šalies finansines priemones su kintamu valiutos kursu;
- **Sisteminė rizika** – tai tikimybė, kad vienos finansų maklerio įmonės, kredito įstaigos ar investuotojo nemokumas neigiamai paveiks daugelį finansų maklerio įmonių, kredito įstaigų ar investuotojų;
- **Reglamentavimo rizika** – tai rizika patirti nuostolių dėl netikėtų nacionalinių teisės aktų nuostatų. Todėl prieš investuojant svarbu pasidomėti rinkos, į kurią ketinate investuoti, teisiniu reguliavimu, ypač investuodami į mažai žinomos šalies rinką;

- **Investavimo momento pasirinkimo rizika** – tai rizika pasirinkti nepalankų momentą pirkti ir parduoti finansinę priemonę (t. y. kai svyruoja finansinių priemonių rinkos kainos, pirkti yra brangiau nei galima nusipirkti įprastai, o parduoti pigiau nei įprastai galima parduoti);

Apmokestinimas ir mokesčiai

Apmokestinimo tvarka skiriasi priklausomai nuo individualių aplinkybių ir kiekvieno kliento rezidavimo vietos mokesčių tikslais.

Taikomi mokesčiai:

- tarpininkavimo ir trečiųjų šalių mokesčiai, taikomi sandoriams su fondais;
- saugojimo mokestis.

Taikomi mokesčiai laikui bėgant gali keistis. Dabartinį kainyną galite rasti AB „Macte Invest FM“ svetainėje.